

ویژگی های شعر امام (ره) از منظر شاعرانی همچون مرحوم سبزواری، کاکایی، بهمنی و ...

نوآوری های امام (ره) در شعر ستودنی است

شاعران بسیاری در گفت و گوهای مختلف درباره ویژگی های اشعار دیوان امام (ره) سخن گفته اند و به تمجید از این اشعار هم به لحاظ تکنیک و هم محتوا پر داخته اند که در ادامه چند مورد از آن ها را خواهیم خواند.

● **مرحوم حمید سبزواری**: شخصیت عرفانی امام (ره) در شعرشان موج می زند که ایشان را به شاعری عارف تبدیل کرده است. عرفان، انسان را به جایگاهی والا می رساند و به همین واسطه، اشعار امام (ره) نجات بخش جامعه خواهند بود. اشعار امام خمینی (ره) نمونه کوچکی از عظمت معنوی ایشان است و لوح معرفت امام بیشتر از این است که در دیوان اشعار بررسی شود.

● **عبدالجبار کاکایی**: امام خمینی (ره) داعیه شاعری نداشتند و پایبند انتشار آثارشان نبودند. علمای مشهوری چون خواجه نصیر طوسی، حاج ملاهادی سبزواری، علامه طباطبایی و شهید مطهری در کنار پرداختن به علم، به سرودن شعر هم می پرداختند اما امام (ره) در دوران جوانی با غزلیات و قصاید خود، در بین طلاب شهرت داشتند. اشعاری که ایشان در جوانی سروده اند از لحاظ زبان و تکنیک و اشعاری که بعد از آن سروده اند، از لحاظ محتوایی قابل اهمیت هستند.

● **رضا اسماعیلی**: ابعاد وجودی امام (ره) چنان سبسط و گسترده بود که در مسیر سیر الی ... ظرفیت پذیرش هر گونه فضیلت و کرامتی را داشت و در این مسیر نورانی تلاش می کرد با استعانت از ذات اقدس پرور دگار و فیض روح القدس برای رسیدن به قاف کمال، تمام توانمندی های بالقوه خویش را به فعلیت در آورد. از همین رو در عین آن که عالمی عامل و سیاستمداری تیز بین و آینده اندیش بود، عارفی کامل، عاشقی صادق و شاعری لطیف و دقیقه باب بود که در طلب وصل حضرت دوست (جل جلاله) چون پروانه خود را به آتش می زد و در قلب شعله عاشقانه چنین می سرود: «فرخ آن روز که از این قفس آزاد شوم / از غم دوری دلدارم هم، شاد شوم»

● **محمد علی بهمنی**: باید با توجه به جایگاه امام (ره)، بعضی از شعرها از دیوان ایشان حذف و استواری اشعارشان حفظ شود چون بعضی از اشعار، ممکن است برای زمان کوتاهی بارزش باشند و پس از آن اهمیت خود را از دست بدهند؛ این نکته درباره همه شاعران صدق می کند و هرگز از ارزش سایر اشعار نمی کاهد و چه بسا باعث توجه بیشتر به قوت سایر اشعار نیز بشود اما در کل، غزلیات امام (ره) از یختگی و استواری خاصی برخوردارند.

● **محمود اکرامی**: عرفانی که در اشعار امام (ره) وجود دارد، عرفانی ناب است که مفاهیم متعالی عرفانی را در ذهن متجلی می کند. رهبری سیاسی و دینی، هیچ گاه از عواطف و احساسات ناب شاعرانه ایشان نکاست چرا که ایشان به مانند دریایی بود که رودخانه های فراوانی از آن سرچشمه می گرفتند و می توان در باره ایشان گفت که امام (ره) همه و جوه معرفتی و شخصیتی را با هم داشت که توانست بزرگ ترین انقلاب فکری و عقیدتی دوران معاصر را رهبری کند.

کالج زبان ماهان
بزرگترین و مجهزترین مجموعه زبان در کشور

پیش دبستانی ۱ و ۲ دو زبان ماهان تحت نظارت کالج زبان ماهان
همراه با
شهریازی سرپوشیده

بین هفت تیر ۱۷ و ۱۹ پلاک ۲۸۵ - تلفن: ۳۸۶۷۷۵۸۳
www.mahancenter.ir
ساختمان مرکزی: هاشمی ۱۸، نبش صامی ۱۹ - تلفن: ۳۸۸۱۲۴۶۰
MahanLanguageCollege
۰۲۱/۹۱۶۲۷۵

شور و شعور عرفانی در شعر امام خمینی (ره) به روایت شاعران بزرگ کشور مان

اشعاری ناب و نجات بخش

پرونده

یکی از ویژگی های امام خمینی (ره) در کنار این که یک رهبر معنوی و سیاسی بی نظیر بودند، داشتن روحیه ای لطیف و زبانی بلیغ و شیواست. بیشتر سیاستمداران

دنیا به دلیل داشتن روحیه ای خشن از نعمت لطافت در کلام بی بهره اند اما امام (ره) چه پیش از آن که رهبر انقلاب اسلامی ایران شود و چه بعد از آن همواره این موهبت الهی خود را در قالب نگارش شعر و متون ادبی حفظ کردند. دیوان شعر امام خمینی (ره) کتابی است که در شش فصل غزلیات، رباعیات، قصاید، مسمط، ترجیع بند و اشعار پراکنده تنظیم شده و توسط موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره) انتشار یافته است. در این پرونده با چند شاعر

در باره ویژگی های عارفانه اشعار امام (ره) به گفت و گو نشستهایم و گزیده ای از چند شعر از دیوان امام (ره) را خواهیم خواند.

چند شعر از دیوان اشعار امام خمینی (ره)

فارغ از عالم

فقر، فخر است اگر فارغ از عالم باشد
آن که از خویش گذر کرد، چه اش غم باشد
طالع بخت در آن روز بر آید، که شیش
یار تا صبح و را امونس و همدم باشد
طرب ساغر درویش تنه د صوفی
باده از دست بتی گیر که محرم باشد
طوطی باغ محبت نرود کلبه جغد
باز فردوس، کجا کلب معلم باشد؟!
این دل گمشده را، یا به پناهت بپذیر
یارها ساز که سر گشته عالم باشد

جلوه دیدار

پرده بر گیر که من یار توام!
عشوہ کن، ناز نما، لب بگشا!
بر سر بستر من پا بگذار
من دل سوخته بیمار توام
با وصلت، ز دلم غنچه گشا
جلوه ای کن که گرفتار توام
عاشقی سر به گریبانم من
مستم و مرده دیدار توام
گر کنشی یا بنوازی، ای دوست!
عاشقم، یار وفادار توام
هر که ببینم خریدار توام
من، خریدار خریدار توام

چشم بیمار

من به خال لب، ای دوست! گرفتار شدم
چشم بیمار تو را دیدم و بیمار شدم
فارغ از خود شدم و کوس «انا الحق» بزد
همچو منصور خریدار سر دار شدم
غم دلدار، فکنده است به جانم شرری
که به جان آدم و شهره بازار شدم
در میخانه گشایید به رویم، شب و روز
که من از مسجد و از مدرسه بیزار شدم
جامه زهد و ریبا کندم و بر تن کردم
خرقه پیر خراباتی و هُشیار شدم
واعظ شهر که از پند خود آرام داد
از دم رند می آلوده، مدد کار شدم
بگذارید که از بُنکده یادی بکنم
من که با دست بت میکده بیدار شدم

«حسین اسرافیلی» در باره مفاهیم عرفانی در اشعار امام (ره) می گوید:

بُعد ادبی امام (ره) باعث شد شعر از تنگ نظری

متحجران نجات پیدا کند

«حسین اسرافیلی»، که در مجموعه «پیشانی صبح» اشعاری در باره امام خمینی (ره) سروده است، درباره نقش امام (ره) در احیای هویت فرهنگی جامعه می گوید: «امام (ره) یکی از تاثیر گذار ترین معماران فرهنگ بشری است که در کنار شخصیت های سیاسی و فرهنگی در احیای هویت فرهنگی جامعه

نقشی به سز ادا داشته و به نوعی پیامبر بازگشت به هویت اسلامی و انسانی است.»

● **سر مشقی برای شاعران**
اسرافیلی درباره تاثیر امام (ره) بر شعر معاصر در گفت و گو با «زندگی سلام»

«مصطفی محدثی خراسانی» در گفت و گو با زندگی سلام از ویژگی های شعر امام (ره) می گوید:

عرفان در شعر امام (ره) با مظاهر زهد فروشی مبارزه می کند

«مصطفی محدثی خراسانی» از شاعران توانمند انقلاب است که با او درباره ویژگی های شعر حضرت امام خمینی (ره) گفت و گویی داشتیم که در ادامه می خوانید.

شیران روز، زاهدان شب

حضرت امام (ره) در کنار این که رهبر سیاسی مقتدر و توانمندی بوده اند، وجهی شاعرانه و لطیف هم داشته اند که شاید برای خیلی ها سوال باشد چگونه این دو وجه به ظاهر متضاد می تواند در یک نفر جمع شود. «محدثی خراسانی» می گوید: «ببینید قله شعر فارسی «عرفان» است. بزرگ ترین شاعران ماعارفانی همچون مولوی، حافظ، سنایی، عطار و ... بوده اند. از این منظر بخواهیم نگاه کنیم حضرت امام (ره) هم به عنوان کسی که اهل عرفان است ارتباطش با شعر چیز غربی نیست اما نکته ای که در باره حضرت امام (ره) کاملاً مخصوص است این است که ایشان به عنوان بزرگترین رهبر یک جریان فکری و سیاسی در قرن اخیر با آن همه دغدغه ها و مشغله های ذهنی که حجم زیادی از ذهن را مشغول می کند نتوانسته است به این ظرافت و لطافت در عالم شعر حضور داشته باشد. امام (ره) در واقع در همان مسیر کاملی که منذر اسلام است، حرکت می کردند. در واقع آن چه که به شیران روز و زاهدان شب تعبیر می شود. این گونه است که این وجوه به ظاهر متناقض و متضاد در وجود حضرت امام (ره) جمع شده است.»

عرفان اجتماعی امام (ره)

از وجوه مضامین خیلی برجسته شعر حضرت امام (ره) می توان به وجه عرفانی آن اشاره کرد. از «محدثی» می پرسم آیا عرفان شعر امام (ره) متأثر از شخصیت هایی مانند حافظ یا عطار بوده است که او این گونه پاسخ می دهد: «عرفان ایشان همان عرفان اسلامی است. خیلی مهم است توجه کنیم، عرفان ایشان البته از جنس عرفانی که مردم گریز باشد و از نویسنه نشینی اختیار کنند، نیست بلکه عرفانی فعال و اجتماعی است که به دنبال اصلاح جامعه و بشریت است. عرفانی است که با مظاهر زهد فروشی و ریاضی مبارزه می کند. همین نگاه را اگر بررسی کنیم در شعر حافظ بسیار متجلی است. از این منظر می توانیم بگوییم به شعر حافظ نزدیک تر است.»

می گوید: «بُعد ادبی شخصیت امام (ره) باعث شد شعر فارسی از تنگ نظری برخی از متحجران در سال های اول انقلاب نجات پیدا کند و شعر ایشان سر مشقی برای بسیاری از شاعران شد. تا قبل از این که دیوان امام (ره) به چاپ برسد بسیاری از آوازه های عاشقانه و عارفانه در محدوده ممنوعه قرار داشتند اما امام (ره) بود که با ورود به این عرصه، اجازه و جسارت حضور را به شاعران داد تا از کلماتی چون می، میخانه، ساقی، بت و ... استفاده کنند. وار دشمن امام (ره) در سرودن اشعار عرفانی کمک کرد شاعران دیگر نیز از استعاره ها، تعبیر خاص و جملات دو پهلو استفاده کنند و امام (ره) نشان داد منطق شعر، عشق، احساس و عاطفه است.

استفاده در ست از مفاهیم عرفانی

اسرافیلی افزود: «متأسفانه در سال های اخیر با برخی اشعار نازل که با ادعای عرفانی بودن به بیان خواهش های نفسانی می پردازند، مواجه شده ایم که باید گاه اسلام و علمای دین در تضاد هستند و باید آن ها را از این مقوله جدا کرد. شاعران باید از مفاهیم عرفانی به درستی و به جابری ای بیان احساسات پاک در ساحت های مختلف استفاده کنند که امام (ره) الگویی نیکو در این زمینه هستند.»

جدول متوسط [شماره ۷۴۱۰]

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱																				
۲																				
۳																				
۴																				
۵																				
۶																				
۷																				
۸																				
۹																				
۱۰																				
۱۱																				

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۲	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۳	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۴	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۵	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۶	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۷	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۸	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۹	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۱۰	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق
۱۱	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف	ق

حل جدول شماره ۷۴۰۹

– پرحرف ۸– دور دهان – ضد حمله –
– درخت تسبیح ۹– اسب چارپا – رکاب
– دو چرخه– اسب آذری ۱۰– رباط– تاب و
طاق ۱۱– دوازدهمین صورت فلکی–
ماهر ۱۲– طبقه پایین کشتی– برآمدگی
و تورم پوست– بلند ۱۳– آب ویرانگر–
سرباز نیروی دریایی – خیس و آب دار
– فالگیر– جوی خون– گل نویدی
– آراذه– موسس ۱۶– دریاچه حمام
– نارس ۱۷– مکیدن – انشا– دریا ۱۸–
ماست چکیده– رگ خواب– تزا د ۱۹–
نویسنده آمریکایی خوشه های خشم
۲۰– پیکر– درخو

۶– تاریک– دام ۷– کدورت– محتوی
۸– ستون بدن – شتر تندرو – متحد
۹– فرمان – هم راستا ۱۰– سایه بان
– واحد – لنگه ۱۱– نفس خسته – شهر
مصنعتی آلمان – پنهانور ۱۲– شیطان –
حلز و ن ۱۳– تجربه – کیسه حاوی دانه
گرده – از رفته به جامی ماند ۱۴– بیرق
– زندان ۱۵– نشانه – فریب ۱۶ –
چالاک – حال رنگ ۱۷– نوعی گوسفند
کوچک با دست و پای کوتاه – بلدر چین
– پایان نامه ۱۸– ضرباهنگ – نگاه
خیره – پس ۱۹ – پادشاه جوان – لولهنگ
۲۰– نویسنده خاطرات خانه اموات

حل جدول شماره ۶۲۰

جدول سخت [شماره ۶۲۱]

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱																				
۲																				
۳																				
۴																				
۵																				
۶																				
۷																				
۸																				
۹																				
۱۰																				
۱۱																				

	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۲	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۳	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۴	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۵	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۶	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۷	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۸	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۹	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۱۰	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف
۱۱	د	ا	ب	پ	ت	ث	ج	ح	خ	د	ذ	ر	ز	س	ش	ص	ض	ط	ظ	ف